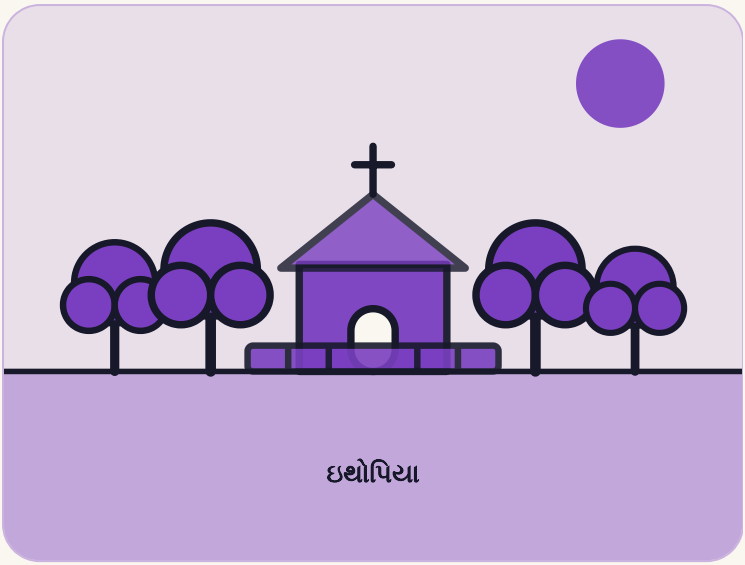

ઇથોપિયા

જે જંગલોને ચર્ચોએ સાચવી રાખ્યાં

ઉત્તર ઇથોપિયામાં મોટા ભાગનું જંગલ જતું રહ્યું છે. જે ટુકડા બચ્યા છે તે ચર્ચોને ઘેરી વળ્યા છે, અને પાદરીઓ હવે તેમને બચાવવામાં મદદ કરી રહ્યા છે.

ક્યાં બહિર દાર

કોણ અલેમાયેહુ વાસી, વન પરિસ્થિતિવિજ્ઞાની, મેગ લોમેન, એક અમેરિકન વૈજ્ઞાનિક, અને ઇથિયોપિયન ઓર્થોડોક્સ ચર્ચોના પાદરીઓ

ક્યારે 2007 થી 2019

4 મિનિટનું વાંચન

પ્રકરણ પહેલું

વાર્તા

ઉત્તર ઇથોપિયાના સૂકા ઊંચાણવાળા વિસ્તારોમાંથી પસાર થાઓ, તો તમને ઘઉંનાં ખેતરો અને ચરિયાણ દેખાય છે. પછી ઘટ્ટ લીલા જંગલનો એક ટુકડો દેખાય છે, અને તેની વચ્ચે એક ચર્ચ હોય છે. આવાં લગભગ 35,000 ચર્ચ-જંગલો આખા દેશમાં વિખરાયેલાં છે.

ઇથોપિયાનું મોટા ભાગનું જંગલ ખેતરો અને પશુઓ માટે સાફ કરી દેવાયું છે. એક સમયે તે દેશના લગભગ 40 થી 45 ટકા ભાગ પર હતું. આજે તે સ્રોત પ્રમાણે માત્ર લગભગ 4 થી 5 ટકા પર છે.

અલેમાયેહુ વાસી ઉત્તરમાં, દક્ષિણ ગોંડરમાં, મોટા થયા. નાનપણમાં તેઓ ઘઉંનાં ખેતરો વચ્ચે ધૂળિયા રસ્તે ચાલીને ચર્ચ જતા. પછી તેઓ ચર્ચના જંગલમાં પગ મૂકતા, જે ઠંડું અને પક્ષીઓના કલરવથી ભરેલું હતું.

> પર્યાવરણની દૃષ્ટિએ તે નર્કમાંથી સ્વર્ગમાં જવા જેવું છે.
>
> અલેમાયેહુ વાસી, વન પરિસ્થિતિવિજ્ઞાની, નેશનલ જિયોગ્રાફિકને

પહેલાં ગણતરી, પછી રક્ષણ

વાસી વન-વૈજ્ઞાનિક બન્યા. 2007 સુધીમાં તેમણે પોતાની પીએચડી માટે 28 ચર્ચ-જંગલોના છોડ ગણી લીધા હતા. પાદરીઓને તેમના કામનો અર્થ સમજાતો નહોતો.

તે જ વર્ષે મેક્સિકોની એક પરિષદમાં તેઓ અમેરિકન વન-વૈજ્ઞાનિક મેગ લોમેનને મળ્યા. તેમની પાસે અમેરિકન વિજ્ઞાનજગતમાં સંપર્કો હતા. તેમની પાસે પાદરીઓનો ભરોસો હતો. તેમણે સાથે કામ શરૂ કર્યું.

તેમણે પાદરીઓ માટે કાર્યશાળાઓ યોજી. એકમાં 150થી વધુ પાદરીઓ આવ્યા, કેટલાક ઘણા દિવસો ચાલીને. વૈજ્ઞાનિકોએ તેમને ચાદર પર Google Earthની તસવીરો બતાવી. પાદરીઓએ જોયું કે કેટલું જંગલ ખોવાઈ ગયું છે.

35,000

ઇથોપિયાનાં ચર્ચ-જંગલો, એક અંદાજ મુજબ

150

એક શરૂઆતની કાર્યશાળામાં પાદરીઓ

20

2019 સુધીમાં જંગલની દીવાલો બાંધવામાં મદદ મેળવનાર સમુદાયો

એક સાદી દીવાલ

ઢોર એક મોટો ખતરો હતા. તેઓ અંદર ઘૂસીને નાનાં વૃક્ષો કચડી નાખે છે. તેથી પાદરીઓ અને વૈજ્ઞાનિકોએ એક સાદો ઉપાય પસંદ કર્યો: જંગલોની ફરતે પથ્થરની નીચી દીવાલો.

પાદરીઓએ તેમને બાંધવાની પોતાની રીત શોધી. તેમણે પોતાનાં ચરિયાણોમાંથી પથ્થરો કાઢ્યા. લોમેનના કહેવા મુજબ તેનાથી તેમના પાકને પણ ફાયદો થયો.

2019 સુધીમાં આ જોડીએ 20થી વધુ સમુદાયોને દીવાલો બાંધવામાં મદદ કરી હતી. નેશનલ જિયોગ્રાફિક કહે છે કે જ્યાં દીવાલો છે ત્યાં જંગલો ફૂલીફાલી રહ્યાં છે. કેટલાક પાદરીઓએ તો પોતાનાં જંગલો વધારવા દીવાલો બહારની તરફ ખસેડી છે.

આ સંપૂર્ણ ઈલાજ નથી. કેટલાંક જંગલોમાં નીલગિરીનાં વૃક્ષો ઘૂસી રહ્યાં છે, અને ખેતરો હજી નજીક છે. વાસી આ પરિયોજનાને ચાલુ કામ કહે છે.

ક્યારે શું થયું

- **2007** વાસી 28 ચર્ચ-જંગલો પર પીએચડી પૂરી કરે છે અને મેગ લોમેનને મળે છે.
- **2010** દક્ષિણ ગોંડરનાં 28 ચર્ચ-જંગલો પર એક સંશોધન પરિયોજના શરૂ થાય છે.
- **2018** Natureનો અહેવાલ છે કે લગભગ 15 ચર્ચોએ દીવાલો બાંધી છે.
- **2019** નેશનલ જિયોગ્રાફિકનો અહેવાલ છે કે 20થી વધુ સમુદાયોમાં દીવાલો છે.

પ્રકરણ બીજું

આ વાર્તા ખાસ કેમ છે

જે લોકોએ જંગલોને પોતાની શ્રદ્ધાનો ભાગ માન્યાં, તેમણે તેમને બહુ લાંબા સમય સુધી જીવતાં રાખ્યાં. વૈજ્ઞાનિકોએ તે સંભાળની જગ્યા લીધી નહીં. તેમણે તેની સાથે કામ કર્યું.

દીવાલો સાદી અને સસ્તી છે, પણ તે બધું ઠીક કરી શકતી નથી. જંગલો હજી ખેતરો અને બહારનાં વૃક્ષોનો સામનો કરે છે.

અમારો મત

ટકાઉ સંરક્ષણ ઘણી વાર એવી વસ્તુમાંથી ઊગે છે જેને સમુદાય પહેલેથી પવિત્ર માને છે.

પ્રકરણ ત્રીજું

આપણે શું શીખી શકીએ

1 લોકોને જે મૂલ્યવાન લાગે છે તેની સાથે કામ કરો

પાદરીઓ જંગલને પહેલેથી ચર્ચનો ભાગ માનતા હતા.

આ અજમાવો: પૂછો કે સમુદાય પહેલેથી શું બચાવે છે, અને ત્યાંથી શરૂ કરો.

2 લોકોને મોટું ચિત્ર બતાવો

ચાદર પર Google Earthની તસવીરોએ બતાવ્યું કે કેટલું જંગલ ખોવાયું છે.

આ અજમાવો: કોઈ સમસ્યા દેખાડવા તસવીરો અને આંકડા વાપરો.

3 સાદા ઉપાયો પસંદ કરો

પથ્થરની નીચી દીવાલોએ ઢોરને રોક્યાં, અને પાદરીઓએ તે પોતાનાં ચરિયાણના પથ્થરોથી બાંધી.

આ અજમાવો: એવો ઉકેલ પસંદ કરો જે લોકો જાતે બાંધી શકે.

4 જે ઉકેલાયું નથી તે કહો

નીલગિરી અને ખેતરો હજી જંગલો પર દબાણ કરે છે.

આ અજમાવો: જે સમસ્યાઓ બાકી છે તેના વિશે પ્રામાણિક રહો.

સાથે લઈ જવા જેવો એક વિચાર

લોકો જેને પવિત્ર માને છે તેને ઘણી વાર બચાવે છે.

સ્રોત (અંગ્રેજીમાં)

National Geographic
Ethiopia's 'church forests' are incredible oases of green

Nature
Biodiversity thrives in Ethiopia's church forests

Mongabay
Researchers, locals work together to save Ethiopia's 'church forests'

હકીકત-ચકાસણી નોંધ: સ્રોતો મુખ્ય કહાણી પર સહમત છે અને સંખ્યાઓમાં જુદા પડે છે. જંગલનો વિસ્તાર: નેશનલ જિયોગ્રાફિક કહે છે કે 1900ના શરૂઆતના દાયકાઓમાં વૃક્ષો ઇથોપિયાના લગભગ 40 ટકા ભાગ પર હતાં અને હવે લગભગ ચાર ટકા પર છે; Nature કહે છે ત્યારે 45 ટકા અને હવે 5 ટકા; Mongabay કહે છે કે મૂળ જંગલનું 3 ટકાથી ઓછું બચ્યું છે; કહાણી 40 થી 45 અને 4 થી 5 ટકાની શ્રેણી આપે છે અને કહે છે કે તે સ્રોત પર આધાર રાખે છે. ચર્ચ-જંગલોની સંખ્યા: લગભગ 35,000 (Nature, અને અભ્યાસોનો હવાલો આપતું Mongabay); નેશનલ જિયોગ્રાફિક કુલ સંખ્યા આપતું નથી; કહાણી એક અંદાજ મુજબ કહે છે. વાસીની બાળપણની ચર્ચ-યાત્રાઓ અને "નર્કમાંથી સ્વર્ગ" વાળું અવતરણ નેશનલ જિયોગ્રાફિક પરથી છે. દક્ષિણ ગોંડરનાં 28 ચર્ચ-જંગલો પર તેમની પીએચડી (2007, વાખેનિંગન યુનિવર્સિટી) અને મેક્સિકોની પરિષદમાં મેગ લોમેન સાથેની મુલાકાત (2007) Nature પરથી છે; નેશનલ જિયોગ્રાફિક અને Mongabay પણ મુલાકાત અને 28 જંગલોનું વર્ણન કરે છે. પાદરીઓને તેમના શરૂઆતના સર્વેનો અર્થ સમજાતો નહોતો, એ Nature પરથી છે. 150થી વધુ પાદરીઓની કાર્યશાળા, જેમાં કેટલાક ઘણા દિવસો ચાલીને આવ્યા, અને ચાદર પર બતાવેલી Google Earthની તસવીરો નેશનલ જિયોગ્રાફિક પરથી છે; Nature પણ Google Earthની તસવીરોનો ઉલ્લેખ કરે છે. 2010માં 28 જંગલો પર સંશોધન પરિયોજનાની શરૂઆત Mongabay પરથી છે. દીવાલો: Mongabay (2015) કહે છે કે ટીમે 28 અભ્યાસ-જંગલોમાંથી 10ને દીવાલોથી બચાવવામાં મદદ કરી હતી; Nature (2018) કહે છે કે લગભગ 15 ચર્ચોએ દીવાલો બાંધી હતી અને લોમેન અને વાસી રક્ષણ બાંધનાર ચર્ચોને રોકડ દાન આપે છે; નેશનલ જિયોગ્રાફિક

(2019) કહે છે કે 20થી વધુ સમુદાયો; આ ગણતરીઓ જુદી જુદી તારીખોની છે અને જુદી વ્યાખ્યાઓ વાપરી શકે છે, તેથી સમય-રેખા દરેકને તેના સ્રોત સાથે આપે છે. પાદરીઓએ પોતાનાં ચરિયાણોમાંથી પથ્થરો કાઢ્યા, જેથી પાકની ઉપજ પણ વધી, એ Mongabayમાં લોમેનનું કથન છે; Nature પણ કહે છે કે લોકો ખેતરોમાંથી પથ્થરો હટાવવા સ્વેચ્છાએ કામ કરે છે, જે પાકની ઉપજ માટે સારું છે. જ્યાં દીવાલો છે ત્યાં જંગલો ફૂલીફાલી રહ્યાં છે એ નેશનલ જિયોગ્રાફિક પરથી છે, જે એમ પણ કહે છે કે અખંડ ચર્ચ-જંગલોમાં આસપાસનાં ખેતરો કરતાં વધુ સારું પાણી, વધુ રોપાં બચવાં અને વધુ પરાગવાહકો હોય છે; Mongabay એક અભ્યાસ જણાવે છે જેમાં ઢોર ચરવાથી રોપાંનું બચવું અને વધવું ઘટે છે; અમે અંતર્ગત અભ્યાસો ચકાસ્યા નથી. પાદરીઓનું દીવાલો બહારની તરફ ખસેડવું નેશનલ જિયોગ્રાફિક અને Nature પરથી છે. નીલગિરીનું ઘૂસવું અને ઢોરનું કચડવું નેશનલ જિયોગ્રાફિક પરથી છે; “ચાલુ કામ” Natureમાં વાસીનું કથન છે. ઇથિયોપિયન ઓર્થોડોક્સ તેવાહેદો ચર્ચના સભ્યોની સંખ્યા જુદી જુદી અપાઈ છે (લગભગ 50 મિલિયન; અડધાથી વધુ ઇથિયોપિયનો), તેથી કહાણી કોઈ સંખ્યા આપતી નથી. Nature એમ પણ કહે છે કે 1974 થી 1991ના સામ્યવાદી શાસનમાં જમીનનું રાષ્ટ્રીયકરણ થયું અને તેને સાફ કરાઈ; કહાણી આ છોડી દે છે. પિન બહિર દાર બતાવે છે, જ્યાં વાસી ભણાવે છે; જંગલો આખા ઉત્તરમાં ફેલાયેલાં છે. “અમારો મત” વાળી લીટીઓ અમારું પોતાનું અર્થઘટન છે. બાકીનું બધું ઉપરના સ્રોતોમાંથી છે.